

SEMINARSKI RAD

ČOVJEK U KAPITALISTIČKOM DRUŠTVU

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

SAŽETAK:

Počevši od ranih faza kapitalizma u društvu dolazi do mnogobrojnih promjena. Nova tehnika zamjenjuje upotrebu fizičke energije životinja i čovjeka korištenjem strojeva. Pojavom elektriciteta stvorena su sredstva komunikacije koja su pretvorile Zemlju u jedan kontinent, a ljudski rod u jedno društvo. Stvoreno je mnogo stvari koje omogućuju da najbolja umjetnost, literatura i glazba budu dostupne svima. Stvorene su proizvodne snage koje su omogućile svakome da ima zavidnu materijalnu egzistenciju i svele rad na takve dimenzije da on ispunjava samo djelić čovjekova dana. No, u tom razvoju čovjek je izgubio sebe, on je postao dio stroja, doživljava sebe kao robu koju treba što unosnije iskoristiti, sreću doživljava potrošnjom (najnovije) robe, on je konformist, automat. Čovjek je receptivno orijentiran, nikad nije zadovoljan i uvijek traži još, a trebao bi biti produktivno orijentiran, stvarati i raditi. Pozitivne strane su što čovjek ima više slobodnog vremena, produljio se životni vijek, mladost provodi u školi a ne radeći, ima mogućnosti postati što god poželi.

KLJUČNE RIJEČI: kapitalizam, čovjek, otuđenje, rad, društvo

UVOD:

Kakav utjecaj ima način proizvodnje na društvene odnose koje postoje u nekom društvu te na način života? Ima veliki utjecaj, i sa ekonomske sfere se proširio na sve ostale aspekte čovjekova života. Način proizvodnje kontrolira cjelokupnost ljudskog života, društva i razvoj kulture. Centralni pojam je - otuđenje, koje se može naći u svakom aspektu života. Društveno-ekonomska struktura uobličuje ljudski karakter. Sve promjene gledane su u razdoblju od ranih početaka kapitalizma do sredine dvadesetog stoljeća.

Kapitalizam 19. i 20. stoljeća

Najvažnije osobine: postojanje politički i pravno slobodnih ljudi, činjenica da slobodni ljudi prodaju svoju radnu snagu vlasniku kapitala na tržištu radne snage na osnovu ugovora, postojanje tržišta kao mehanizma pomoću kojeg se određuju cijene i regulira razmjena društvenih proizvoda, činjenica da svaka individua radi sa ciljem da ostvari profit, ali se pretpostavlja da će pomoću opće konkurentske borbe svi izvući korist. Strojevi se doživljavaju kao neprijatelji rada. Međutim, najkarakterističniji element kapitalizma 19. stoljeća je nemilosrdna eksploatacija radnika. Radnik, tj. njegov rad se nije razlikovao od bilo koje druge robe na tržištu, a kupac ju je iskorištavao u punoj mjeri. Nije bilo nikakvog osjećaja solidarnosti između vlasnika kapitala i njegovih radnika. Takva eksploatacija većinom nestaje u devadesetom stoljeću, ali ipak ostaje iskorištavanje čovjeka od čovjeka i to u svrhu sticanja profita. Pojam iskorištavanja nema veze sa surovim načinom postupanja sa ljudima, već sa činjenicom da jedan čovjek služi drugome, ciljevima koji nisu njegovi već ciljevi njegovog poslodavca.

Čovjek prestaje biti cilj sam po sebi i postaje sredstvo ekonomskih interesa drugih ili sebe. Kapital zapošljava rad, a ne rad kapital. Borba između kapitala i rada je borba između dva sustava vrijednosti - svijeta stvari i njihovog nagomilavanja i svijeta života i njegove produktivnosti. Isto toliko je bila nemilosrdna i neograničena konkurentska borba protiv drugih. Sa upotrebom parnih strojeva raste podjela rada, a time i veličina poduzeća. Moderno tržište je samorelucativni mehanizam raspodjele, koji čini nepotrebnim podjelu društvenog proizvoda prema određenom ili tradicionalnom planu, uklanjajući potrebu za upotrebom sile. Ipak, radnik mora prihvatiti nadnicu koja mu je ponuđena na tržištu radne snage te mora prihvatiti uvjete tržišta jer inače ne bi mogao opstati. No, povećanjem konkurencije dolazi do društvene pokretljivosti u kojoj se svatko bori za najbolje mjesto, koje dostigne samo nekolicina. Međutim, u ovoj borbi za uspjeh slomljena su društvena i moralna pravila o ljudskoj solidarnosti, važnost života je biti prvi u konkurentskoj trci.

Bitan faktor koji sačinjava kapitalistički način proizvodnje je da profit postaje cilj cjelokupne ekonomske aktivnosti. Problem nije u tome što stičemo više nego što smo potrošili u procesu proizvodnje, nego u tome da naš motiv za proizvodnju nije društvena korisnost, nije zadovoljenje u procesu rada, već profit koji je proizašao iz investicija. Čak i protestantizam zagovara težnju za profitom i smatra je Bogu ugodnom. Međutim, bogatstvo kao cilj je ono što je za osudu, a bogatstvo koje dolazi kao plod profesionalne djelatnosti je Božji blagoslov (Đurić, 1964: 301).

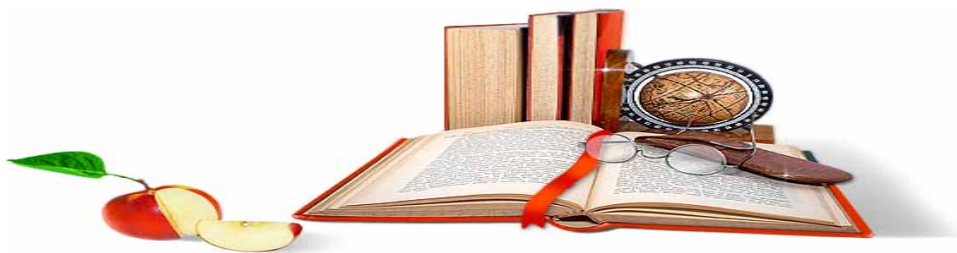
Dolazi do promjene u odnosu vlasništva i upravljanja, koji su sada odvojeni. Vlasnik kapitala može zarađivati ne radeći ništa. Karakteristično za podjelu prihoda u kapitalizmu je nedostatak proporcije između individualnog zalaganja i rada i društvenog priznanja - financijske nadoknade. Moralne i psihološke posljedice te disproporcije su potcjenjivanje rada, ljudskog zalaganja i kvalifikacija. Ljudi su sve više «orijentirani ka zgrtanju», tj. žele posjedovati. Pozitivni aspekti ove orijentacije su: praktičnost, ekonomičnost, pažljivost, uzornost, opreznost, žilavost, hladnokrvnost, metodičnost i odanost čovjeka. Negativni aspekti su: nemaštovitost, škrtost, sumnjičavost, hladnoća, zabrinutost, tvrdoglavost, nemarnost i želja za posjedovanjem.

Dolazimo do još jednog važnog elementa, a to je autoritet. Razlikujemo iracionalni autoritet (odnosi superimosti i inferiornosti) i racionalni autoritet (sličnost sa autoritetom). U devadesetom stoljeću autoritet je anonimni, nevidljivi postavlj se pitanje što je uopće autoritet - profit, ekonomska nužnost, tržište, zdrav razum, javno mnijenje? Konformizam je mehanizam pomoću kojeg djeluje anonimni autoritet. Konformizam je osjećaj da se mora biti dijelom gomile od koje se ne smije razlikovati ili biti drugačiji, voljnost mijenjati se prema standardima, tj. stalno se prilagođavati, nema više privatnosti, a čovjek se više ne osjeća usamljenim U dvadesetom stoljeću dolazi do mnogih promjena - umjesto orijentacije ka eksploataciji i zgrtanju imamo receptivnu orijentaciju i orijentaciju ka tržištu; umjesto konkurentnosti postoji tendencija grupnog rada; umjesto težnje za profitom koji se stalno povećava, postoji težnja za postojanim i sigurnim prihodom; umjesto racionalnog, otvorenog autoriteta nalazimo anonimni autoritet (autoritet javnog mijenja); umjesto individualne savjest postoji potreba za prilagođavanjem i priznanjem; umjesto osjećaja ponosa i moći osjećaj nemoći koji stalno raste.

---- **OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

[FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com